

Foia acést'a ese tota a opt'a di — dar prenumeratiunile se primescu in tóte dílele.

Pretulu pentru Austria pe anu 6 fl. v. a. pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. pe trei lune 1 fl. 50. cr.; pentru alte tieri: pe anu 7 fl. 20 cr. pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. 60 cr. pe trei lune 1 fl. 80 cr.

Fóte siodiencie si banii de prenumeratiune s'unt de a transmite la Redactiune: Strat'a lui Leopoldu Nr. 33.

Gur'a Satului in tier'a tocanariloru.

IV.

In alta di dimineti'a la 9 óre adunarea s'a deschis cu solenitatea receruta.

Cu asta ocasiune pentru prima-óra s'a tienutu adunare in pretoriulu inea neterminatu.

Prim'a adunare, care s'a tienutu in pretoriulu Chioariului a fostu adunare romanésca!

Acést'a inca nu e ce-va minune, cá-ci si celelalte adunári, adeca congregatiunile districtuale, ce se voru tiené in acést'a sala, tóte voru fi romanesci, fiindu cá totu districtulu e romanescu; diferinti'a intre adunarea acést'a si intre cele ce voru urmá de acuma inainte, este numai aceea, cá in acést'a s'a vorbitu — romanesc.

* * *

E bine, candu me dusei la adunare nici prin minte nu mi-a plesnit, cá am sê fíu martoru oculatu si urechiatu la vr'unu martiriu.

Si éta mi s'a intemplat si acést'a nenorocire infricosiatu.

Am asistatu nu numai la unu martiriu, ci la dóue.

Martiriulu celu d'antáin l'a suferitu vice-capitanulu Filipu, carele — dóra — pentru prima-óra cu asta ocasiune a vorbitu romanesc inaintea unui publicu numerosu, salutandu adunarea in numele districtului.

Sermanulu! Cum lu-mai treceau sudorile! Mierá mila de elu!

Cu tóte aceste inse de biét'a limba romana mierá si mai tare mila. Cum a mai maltratatu o dlu vorbitoriu! Limb'a nóstra dulce n'a mai suferitu asié — martiriu.

Si acést'a erá martiriulu alu doile.

* * *

Alu treile martiriu este reservatu pentru redactiunea „Transilvaniei“, — carea va avé sê traduca acést'a vorbire in — romanesc.

* * *

Vini rondulu la alegerea notariloru.

Trebuiá sê se aléga si unulu de acolo.

Cine sê fía altulu, decátu protonotariulu districtului? Elu are pén'a cea mai abila in districtu! Fía dara elu! Sê traiésca Pavelu Dragosiu! — strigara din tóte partile.

Eram curiosu sê vedu pe marele romanu, carele a facutu memorabil'a propunere pentru unu capitaneu supremu magiaru.

Unu amicu me si asigurá, cá am sê-lu vedu numai decátu, cá-ci modelulu romanismului chiooreanu se afla in odai'a laterala.

Inse de odata se latí o scire trista, care spu-nea, cá dlu Pavelu Dragosiu repentinu 'se bolnaví atátu de periculosu, incátu fu silitu a merge de locu a casa, si a se culcá in patu, sub perine, sê asude.

Unu blastematu de langa nime inse observá:

— Ce omu cu minte e acestu domnu Pavelu Dragosiu! Elu scie pré bine, cá a scrie unu protocolu romanesc nu e asié usioru, ca si a propune, ca guvernulu si in viitoriu sê lase in Chioaru pe fostulu capitaneu supremu magiaru!

* * *

Despre disertatiuni n'am voitu sê scriu nimica; nici n'asiu díce nimica, de cumva unu corespundinto escelentu alu „Gazetei“ n'ar fi escelatu in reportulu seu prin o escelenta — naivitate.

Dinsulu adeca díce, cá fratele Vulcanu in disertatiunea sa „despre poesi'a poporala“ a citatu „din cei mai buni poeti romani.“

Ast'a a fostu o mare surprindere pentru mine. Incâtu sciu eu, Vulcanu n'a citatu nici o vorba din cutare poetu, ci numai si numai poesii populare.

Dar se pôte, câ me insielu, si dlu corespundinte o scie mai bine decâtu mine. Se pôte! Mai alesu, decâ corespundintele e atâtu de — escelentu!

* * *

Dupa siedintia iesîramu la preambulare. Mi-erâ curiosu, cum vineau cunoscutii si necunoscutii mei sê se planga la — Gur'a Satului.

Mi-insîrara o multîme de abusuri si pecate nationale, sê le publicu in fôia.

Cum le audîi, asié le si uitai tôte, si nu-mi aducu a minte, decâtu numai de plansôrea ast'a:

— Protopopulu din Bar'a-mare nu pôte suferi pe ardeleni, ci i persecvêza in tôte modurile. Fîi bunu, scrie ceva despre elu, ori in prosa ori in versuri!

* * *

Peste pucinu urmâ banchetulu. La finea acestuia mi-se facu urmatôri'a surprindere neasceptata — intr'unu banchetu solemn.

Dlu Vasiliu Dragosiu se apropiâ de mès'a, unde siedeam, si dîse cam aceste:

— Este o datina la noi ca sê cinstimu pe nasii nostri cu ce le place loru mai multu. Noi chioreni, vedîndu dara între noi pe nasiulu nostru Gur'a Satului, care ne-a botozatu de mamaligari, vinimu sê-lu cinstimu cu ceea ce doresce elu. Gur'a Satului a scrisu a de-una-di, câ vine la noi sê manance, mamaliga cu compotu de porumbrele. Eta dara ti-aducemu mamalig'a, si ni pare reu, câ cu compotu de porumbrele nu potemu sierbî, de ôra-ce acele nu s'au coptu inca!

Si cu aceste unu servitoriu puse inaintea mea unu blidu de mamaliga.

Acést'a gluma nimerita a escitatu cea mai mare vioiciune in publicu, si amu risu toti cu multa placere.

Gustai mamalig'a si imbiandu cu mancarea mea pe toti ôspetii, mancara toti, chiar si presiedintele. Apoi sculandu-me, dîsei cam aceste:

— Domniloru! Ve multiamescu pentru cinste, si multiamîndu-ve, permiteti-mi sê ve declaru, câ dvôstre intru adevêru v'ati potutu simtî insultati prin numirea de „mamaligari.“ Cum sê fiti dvôstre mamaligari, candu nici nu aveti mamaliga, ci numai — tocana?! Nu poteti fi dara mamaligari, — ci tocanari. Eu ve si promitu aice cu tóta solenitatea, câ in vîtoriu in „Gur'a Satului“ ve voi dâ totu-de-un'a numele cuviinciosu de — tocanari. Sê traiésca tocanarii!

* * *

Mai dîsu-am eu inca si altele, cari precum dîce escelentulu corespundinte alu „Gazetei“ „au muiatu tare côrdele bucuriei.“

Intru adevêru eu n'am vorbitu in „hatirulu“ uniunii. Atunce dôra nu s'ar fi muiatu asié tare „côrdele bucuriei“ ale corespundintelui — escelentu.

* * *

E bine, sér'a in balu damele au tocmitu totu ce au stricatu barbatii diu'a.

Ele au vorbitu mai tôte numai unguresce. Erâ o placere a le ascultá.

Eu la inceputu eugetam, câ in balu sunt numai ungurôice, — deci întrebai cu mirare de vecinulu meu:

— D'apoi, frate, cum se pôte aceea, câ intr'unu balu romanescu n'a vinitu nici o dama romana?

— Te insieli, nene Gur'a Satului, mi-respondelu, aceste mai tôte sunt romane.

— Ce felu? Sunt aice si romane? Gandeam, câ tôte-su ungurôice, pentru câ vorbescu totu ungurêscu.

— D'apoi ce sê faca, decâ tenerii converséza cu ele totu unguresce?

* * *

Intr'aceea in sala erâ pravu colosalu, si nu poteai se gasesci nici cu lamp'a lui Diogene atare arangiatoriu, carele sê asculte caintiele nôstre.

Presiedintele comitetului deja la 10 ôre dormiâ in bratiile lui Morfeu.

* * *

In alta dî, pe candu me duceam la siedintia, unu plugariu me intimpinâ cu o oda „Câtra Gur'a Satului“, — si dupa ce mi-o declamâ, începû sê converseze cu mine totu in versuri.

Usiorimea cu care facea cadintiole aru fi facutu onôre ôre si carui poetu.

Frapatu de acést'a surprindere, numai decâtu observai, câ am de a face cu Gur'a Satului din Siomcut'a-mare.

Elu inse protestâ, cu tôte câ dinsulu celu pucinu ar avé mai multu simtiu romanescu decâtu realulu Gur'a Satului din Siomcut'a-mare.

* * *

Bine câ la concertu n'au fostu de fatia si episcopi! Ei de siguru s'aru fi necasîtu, audîndu cu câtu entusiasmu aplaudâ, publiculu aceste sîre ale mele, — dicandu câ episcopii

Au toti avutîa, bani,
Dau la buni si la sermani,
Si de ôra-ce la noi,
Adi nu mai avemu nevoi,
Nici o lipsa, trebuintia,
Câ-ci sunt tôte 'n prisosintia:
Multi se punu, trimitu indata
In o tîer'a 'ndepartata,
Peste munte, peste apa,
Bani la Rom'a pentru — Papa!

* * *

In fine sosi momentul despartîrii, si dupa ce la 11 ôre finiramu unu dejunu inceputu la 7, plecai a casa, — ducandu cu mine suveniru dulci.

Si acuma, fratiloru chioreni, ve multiamescu inca odata pentru mamalig'a-tocana, si ve rogu primiti toti salutarea mea si o stringere de mana fratiésca, — si nu ve superati, câ atâtu de multu ve — iubescu!

Gur'a Satului.

Opulu celu mai nou a lui !! Moisi Bota!!

Ghiati'a

infortunata sub gerulu celu mai crancenu s'a topitu.

Erá tempu in lumea larga,
Ochiu de ghiatia preste totu,
Cátu nime potea s'o sparga,
Ci totu insulu stá pro cotu,
Desi póte c'ar fi vrutu
Si vecinulu celu surdu-mutu,
Totusi nu s'a 'ncumetatu.

Bróscele zaceau sub ghiatia,
Nu cutezau a tračni,
Baremu ap'a li-e dulcétia,
Ele gemeau a cracni;
Acolo in siuerare
Suspiná ori si care,
Pan' s'a desprimaveratu.

Ghiati'a a tienutu érna lunga,
Mai multi seculi a fostu geru,
Epurii scapau din fuga
Pre ghiatia ca prin fulgeru,
Cá ghiati'a erá grósa,
Cu nea infortunósa —
Fórte iute de cadíutu.

Pescarii cátu spargeau pe dí,
Nóptea éra inghiatiá, —
Si apucandu de mane-dí,
Nu-si mai aflau dulcétia.
Pan' ventu de primavéra
Apoi suflandu a véra
Ghiati'a 'n apa s'a topitu.

Ci imprimaveratalu ventu,
Nu-e gluma, ce potere
Sufia austricesculu cuventu
Preste geru cum se cere,
Austrulu suflandu cu sporiu,
Ca dintr'unu mai caldu cuptoriu,
Geru-i dusu, ghiati'a-i sparta.

Cine n'a simtítu ce-e gerulu,
N'are iusiu de-a 'mputá,
Ba, la ce-si mai sparge ceriulu,
Candu nu se póte ajutá,
La scrigiaó'a de pane
Lacomii rabde mane
Pana poi-m'arti sé gúste.

La inceputu erá intunerecu,
Pan' a veni lumin'a;
Acuma cáti toti si-petrecu
Pré usioru cu sani'a.
Cine n'a gustatu amaru
Nu se 'ntinda la zaharu,
Cá-i va cadé nodu in gutu.

TANDA si MANDA.

T. Scii ce e nou ?

M. Ce ?

T. Vine Carolu.

M. Unde ?

T. La Pest'a.

M. Si ce dícu foile unguresci ?

T. Tóte striga 'n coru sê nu vía.

M. Dica ele ce le place, Carolu totu va —
vini.

T. D'apoi óre pentru ce sunt acuma asié ma-
nióse foile unguresci pe Carolu? Eu mi-aducu a
minte, cá 'n 1867 candu erá vorba despre venirea
Domnitoriului romanu la Pest'a, tóte foile l'au salu-
tatu cu placere.

M. Pentru cá atunce ele au ganditu, cá pentru
aceea vine Carolu la Pest'a, ca la incoronare sê duca
stégulu Romanioi. Inse acuma. . . .

T. Tiene-ti gur'a!

T. Audi, audi!

M. Ce ?

T. Chiar acuma intielesci, cá Carolu a si tre-
cutu prin Pest'a.

M. Si-apoi ce a facutu acolo ?

T. A zabovitu numai câte-va minute la dru-
mulu de feru, unde a dejunatu.

M. Ce ?

T. Carne unguresca.

M. Ce? Ce?

T. Scii tu, este o mancare, care se numesco
„Carne unguresca!“

T. Haid sê mai vorbimu ce-va despre fondulu
Síncaianu!

M. Despre acest'a nu potemu vorbi nimica.

T. Cum asié ?

M. Asié, cá despre starea acestuia numai re-
dactorulu Gazetei ni-ar poté da deslucire, si-apoi elu
nu ni mai spune nimica despre fondulu Sín-
caianu.

Post'a Gurei Satului.

Frundia verde lemnu sucitu. Dta esti pro-
copsitu; inse versulu a fostu reu, cátu ferésca Dom-
nedieu. Nu fi dara superatu, cá in focu l'am arun-
catu.

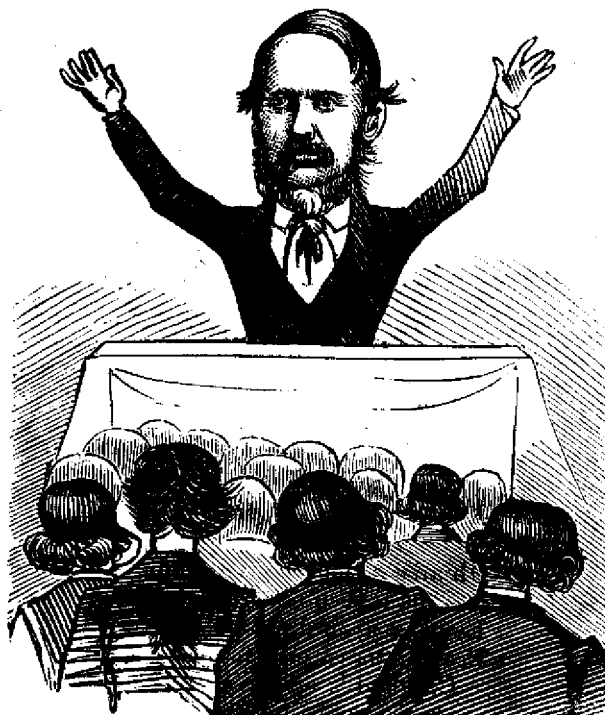
Totu voiu bé . . . mai bine ai si face, decâtu
sê poetisedi.

Ce aru fi doritu unele foi ungresci

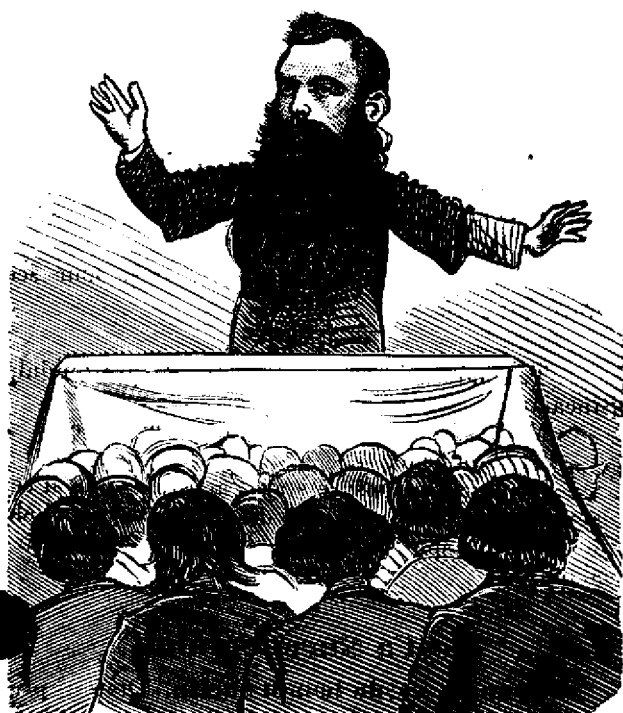
sê se'vorbêsca in Adunarea de la Siomcut'a.

— Domniloru! Tôte ce avemu, ni le-au datu ungurii. Sê traiêsca dara ungurii! Prin aceste declaru adunarea deschisa.

— Vorbindu despre educatiunea femeiloru, am sê spunu din capulu locului, câ detorinti'a mameloru este a vorbi cu copii unguresce.

— Limba! A, nu e ca limb'a ungarêsca! Si angerii in ceriuri vorbescu unguresce. Sê vorbimu dar si noi toti unguresce!

— Din poesi'a poporala vi citezu numai aceste sîre: Totu omulu sê fia omu si unguru! Teremtette!

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoru: Iosifu Vulcanu.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piati'a Pesciloru Nr. 9.